

مقایسه رضایت زناشویی و شادکامی مردان متاهل بر اساس آشنایی پیش از ازدواج Comparison of Marital Satisfaction and Happiness of Married Men Based on Dating before Marriage

معصومه بذول نژاد^۱

Abstract

Aim: This research was conducted to compare of marital satisfaction and happiness between men which had dating before marriage and men which had not dating before marriage.

Method: The research method was causal-comparative. The statistical society of this study included all married men who lived in Tehran in the year 1396. To this end, 80 men (half of them had dating before marriage and other had not this experience) in Tehran were selected by Voluntary sampling method. Research instruments was included two questionnaires marital satisfaction Enrich (Olson, 2000) and positive psychotherapy questionnaires (Roshd, 2008). Data were analyzed by independent t-test.

Results: The results showed that there was no significant difference between marital satisfaction total ($t=1.34, P>0.05$) and its components "marital satisfaction ($t=1.33, P>0.05$), connections ($t=1.27, P>0.05$), Conflict Resolution ($t=1.42, P>0.05$) and Idealized distortion ($t=1.15, P>0.05$). Also there was no significant difference between total happiness ($t=-0.45, P>0.05$) and its components "pleasing life ($t=-0.39, P>0.05$), Committed ($t=-0.14, P>0.05$) and meaningful ($t=-0.64, P>0.05$).

Conclusion: The results showed that men which had dating before marriage had average higher marital satisfaction and average happiness lower compared to group without dating before marriage. But this difference was not significant.

Keywords: marital satisfaction, Happiness, Date before marriage.

چکیده

هدف: این پژوهش با هدف مقایسه رضایت زناشویی و شادکامی بین مردان دارای آشنایی قبل از ازدواج و مردان بدون آشنایی قبل از ازدواج، انجام گرفت.

روش: روش تحقیق علی-مقایسه ای بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه مردان متاهل بودند که در سال ۱۳۹۵ در شهر تهران سکونت داشتند. بدین منظور، ۸۰ مرد (که نیمی از آنها آشنایی قبل از ازدواج داشتند و بقیه این تجربه را نداشتند) در شهر تهران به شیوه نمونه گیری داوطلبانه انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل دو پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ (السون، ۲۰۰۰) و پرسشنامه روان درمانی مثبت (رشد، ۲۰۰۸) بود. داده ها با استفاده از آزمون تی برای گروه های مستقل تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که بین رضایت زناشویی کل ($t=1/34, P>0/05$) و مولفه های آن رضایت زناشویی ($t=1/33, P>0/05$)، ارتباطات ($t=1/27, P>0/05$)، حل تعارض ($t=1/42, P>0/05$) و تحریف آرمانی ($t=1/15, P>0/05$) تفاوت معنادار وجود نداشت. همچنین بین شادکامی کل ($t=-0/45, P>0/05$) و مولفه های آن زندگی خشنود کننده ($t=-0/39, P>0/05$)، متعهدانه ($t=-0/14, P>0/05$) و معنادار ($t=-0/64, P>0/05$) تفاوت معنادار وجود نداشت.

نتیجه گیری: مردان دارای آشنایی پیش از ازدواج میانگین رضایت زناشویی بالاتر و میانگین شادکامی پایین تری نسبت به گروه بدون آشنایی پیش از ازدواج داشتند. اما این تفاوت معنا دار نبود.

واژه‌های کلیدی: رضایت زناشویی، شادکامی، آشنایی قبل از ازدواج

مقدمه

ازدواج پیمان مقدسی است که در تمام اقوام و ملل و در تمامی زمان و مکان‌ها وجود داشته است. سنت دیرینه‌ای که در آن زن و مرد زندگی مشترک را آغاز می‌کنند و پیمان می‌بندند که یار و غم‌خوار یکدیگر باشند، یکدیگر را بهتر بشناسند و یکدیگر را خوشبخت کنند، به یکدیگر عشق بورزند و با ازدواج بر تنهایی خویش پایان دهند. این مهم نخست نیاز به مجموعه‌ای از آگاهی‌ها، اطلاعات و بینش‌هایی در جهت شناخت دختر و پسر از خود و طرف مقابل دارد (نوابی نژاد، ۱۳۹۵).

آشنایی، فرایند تبادل اطلاعات و عواطف بین دو نفر از جنس مقابل به منظور تصمیم‌گیری برای ازدواج است. به طور کلی آشنایی چهار فایده عمده دارد: ۱- مشاهده متفاوت بودن افراد با یکدیگر و آشنا شدن با افراد مختلف، به ما کمک می‌کند تا گستره تفاوت‌ها را در جامعه خود مشاهده کنیم. ۲- تعامل با افراد دیگر به ما کمک می‌کند تا خود را بهتر بشناسیم. ۳- در فرایند آشنایی می‌فهمیم که از چه اموری خوشمان می‌آید و از چه چیزهایی بدمان می‌آید. ۴- فرایند آشنایی به ما در یادگیری مهارت‌های ارتباطی کمک می‌کند (میر محمدصادقی، ۱۳۸۴).

مدت‌زمانی است که موضوع رابطه پیش از ازدواج در بین دختران و پسران دست‌کم در برخی از محافل علمی مطرح شده است. خانواده‌ها در این زمینه دچار مشکل شده‌اند و ظاهراً این رفتار در جامعه در حال افزایش است. روابط دختر و پسر در کشور ما پدیده جدیدی است که هم در سطح رفتاری و هم در سطح نگرش رو به گسترش است (رفاهی، گودرزی و میرزایی چهارراهی، ۱۳۹۱). در ارتباط با رابطه سالم و ناسالم می‌توان گفت؛ رابطه نزدیک و صمیمانه رابطه‌ای است که از نظر روان‌شناسی، نیازهای روانی انسان را ارضاء می‌کند. رابطه مطلوب با دیگری در مقام جزئیات آن، از حالت نگاه گرفته تا سایر اعمال همگی مطلوب و دلپسند است. فرد را به خود جلب می‌کند و به او عزت، حرمت و امنیت می‌بخشد. روابط ناسالم به عکس، فرد را زده، دل‌مرده، بی‌حرمت، خالی، منزوی و بیمار می‌کند (یحیایی و رفاهی، ۱۳۸۰).

تحقیقات نشان می‌دهد که رضایت از زندگی مشترک، تحت تأثیر عواملی قرار دارد که مدت‌ها پیش از ازدواج شکل گرفته است و می‌توان میزان رضایت از ازدواج را بر مبنای نوع ارتباط

زوج‌ها پیش از ازدواج تعیین کرد (فاورز و السن^۱، ۱۹۹۲). رضایت زناشویی، وضعیتی است که در آن زن و شوهر در بیشتر مواقع از زندگی مشترک خود احساس خوشبختی و خوشنودی می‌کنند. احساس رضایت و لذت تجربه‌شده از طرف همسر با در نظر گرفتن همه جنبه‌های زندگی زناشویی معرفی شده است (صادقی، ۱۳۸۰). رضایت زناشویی به احساس عینی از خوشنودی، رضایت و لذت تجربه‌شده توسط زن و مرد است وقتی که همه جنبه‌های مشترک زندگی‌شان را در نظر بگیرد (رابل^۲، ۲۰۰۴). رضایت به معنی برخورداری از ادراکی است که در پی برآورده شدن نیازی پدید آید. رضایت زناشویی عبارت است از میزانی که نشان می‌دهد فرد تا چه اندازه احساس می‌کند همسرش نیازهایش را برآورده می‌کند (بورپی و لنجر^۳، ۲۰۰۵). رضایت زناشویی، حالتی از رضایتمندی در ازدواج است که به وسیله ادراک درون فردی یا یک ادراک بین شخصی تعریف می‌شود (تبریزی، ۱۳۸۵). در پژوهش‌های اخیر نشان داده شده است زنانی که دارای آشنایی قبل از ازدواج داشته‌اند دارای پاسخ‌دهی عاطفی بیشتری هستند. این گشودگی احساسی و برون‌گرایی سهم بسزایی در پیش‌بینی رضایت زناشویی به عهده دارد. افرادی که تا قبل از ازدواج با همسر خود رابطه نداشته‌اند، به دلیل فرهنگ حیا در جامعه‌ی ایرانی و عدم آموزش‌های لازم در این بخش رضایت زناشویی پایین‌تری را تجربه می‌کنند (شاکریان، عطا فاطمی، عادل فرهادیان و مختار، ۱۳۹۰).

افراد شاد، رضایتمندی بیشتری در زندگی زناشویی خود دارند. شادکامی به این واقعیت اشاره دارد که مردم زندگی خود را چگونه ارزیابی می‌کنند و شامل متغیرهایی از قبیل رضایت از وضعیت زناشویی، رضایت از کار، فقدان افسردگی و اضطراب و وجود عواطف و خلیقات مثبت است. داشتن روابط مثبت با دیگران، هدفمند بودن زندگی، رشد شخصیتی، دوست داشتن دیگران و زندگی از اجزای «شادکامی» هستند. شوارتز و استراک^۴ معتقدند که افراد شادکام کسانی هستند که در پردازش اطلاعات برای خوش‌بینی و خوشحالی سوگیری دارند؛ یعنی اطلاعات را به گونه‌ای پردازش و تفسیر می‌کنند که به خوشحالی آن‌ها منجر می‌شود (علیپور، اژه ای و مطیعیان،

1. Fowers & Olson
2. Rubell
3. Burpee & Langer
4. Schwartz & Stark

در بین دانشجویان متأهل را پیش‌بینی کرد. گلزاری (۱۳۹۳) نشان داد که آموزش خویش‌داری جنسی می‌تواند در افزایش میانگین نمرات رضایت از زندگی و شادکامی دانشجویان مؤثر باشد. بلاغت، ابراهیم‌زاده اسمین، موسوی نژاد، خزاعی و محمودوند (۱۳۹۲) نشان دادند که بین شادکامی با رضایت از زناشویی خانواده‌های شهرستان زهک رابطه معنادار و مثبت وجود دارد، همچنین بین شادکامی و رضایت زناشویی پاسخگویان زن و مرد تفاوت وجود داشت. اسدی بیدمشکی (۱۳۹۰) نشان داد دوستی‌های قبل از ازدواج با رضایت زناشویی رابطه معنادار ندارد. امیری مجد و زری مقدم (۱۳۸۸) در تحقیق خود گزارش کرده است که بین شادکامی و رضایت زناشویی رابطه مثبت معنادار وجود دارد.

ماهونی (۲۰۰۲) بعد از بررسی تحقیقات خود به این نتیجه رسید که افزایش میزان شادکامی، کاهش چشمگیر پرخاشگری کلامی و تعارض‌ها و اختلافات زناشویی شده و در نهایت سبب فزونی رضایتمندی زناشویی گردیده است. با توجه به نقش رضایت و شادکامی در زندگی زناشویی زوجین و با عنایت به نتایج متناقض پژوهش‌های حاضر، به مطالعه‌ای نیاز است که متغیرهای پژوهش را در دو گروه بررسی کند؛ که از این طریق بتوان راهکارهایی را در نظر گرفت که رضایت زناشویی و شادکامی زوجین در محیط خانواده افزایش یابد؛ بنابراین پژوهش حاضر تدوین شد تا مقایسه رضایت زناشویی و شادکامی زوجین بر اساس میزان آشنایی پیش از ازدواج را مورد بررسی قرار دهد. هدف از این پژوهش مقایسه رضایت زناشویی و شادکامی بین مردان دارای آشنایی قبل از ازدواج و مردان بدون آشنایی قبل از ازدواج است. بر این اساس سؤالات زیر مطرح گردید: ۱- آیا بین میزان رضایت زناشویی و ابعاد آن در مردان دارای آشنایی پیش از ازدواج و مردان بدون آشنایی پیش از ازدواج تفاوتی است؟ ۲- آیا بین میزان شادکامی و ابعاد آن در مردان دارای آشنایی پیش از ازدواج و مردان بدون آشنایی پیش از ازدواج تفاوتی است؟

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی، از نوع علی-مقایسه‌ای (پس رویدادی) است. جامعه آماری مشتمل است بر کلیه مردان متأهل که مدت زمان ۲-۱۰ سال از تأهل آن‌ها گذشته باشد و در سال ۱۳۹۵ در شهر تهران سکونت داشته باشند. روش

۱۳۸۷). سلینگمن^۱ (۲۰۰۲) شادکامی را به سه مؤلفه که از نظر علمی بهتر قابل تعریف هستند، تقسیم کرد: هیجان مثبت^۲ (زندگی لذت‌بخش^۳)، مجذوب شدن^۴ (زندگی جذاب^۵) و معنی^۶ (زندگی بامعنی^۷) (نوفرستی، روشن، فتی، حسن‌آبادی، پسندیده و همکاران، ۱۳۹۴). ارزیابی فرد از خود می‌تواند به صورت شناختی یا عاطفی باشد. اگر فرد از زندگی خود رضایت داشته باشد و خوشبختی را تجربه کند، دارای شادکامی ذهنی بالا است (گودرزی و چلیانو، ۱۳۸۳؛ به نقل از خدایاری، ۱۳۸۷). تحقیقات نشان داده است که داشتن چند رابطه محدود و نزدیک با دیگران با شادکامی، رضایت از زندگی زناشویی، سلامت ذهنی و بهداشت روانی همبستگی دارد (آرگیل^۸، ۲۰۰۰ و ۲۰۰۱). سطوح تمایلات قبل از ازدواج قویاً شادی و رضایت زناشویی را بعد از ازدواج تحت تأثیر قرار می‌دهد. زوج‌هایی که دارای الگوهای تعاملی قبل از ازدواج درستی نیستند، بعد از ازدواج شادی و رضایت کمتری را تجربه می‌کنند (مانینگ و اسموک^۹، ۲۰۰۵). زمانی و جهانگیر (۱۳۹۴) نشان دادند تفاوت معناداری بین رضایت زناشویی و مدت‌زمان آشنایی قبل از ازدواج و ارتباط آن‌ها وجود داشت. موسوی (۱۳۹۲) نشان داد که آشنایی قبل از ازدواج و منبع کنترل در بین خانواده‌های سازگار و ناسازگار تفاوت معنی‌داری ندارد؛ محسن (۱۳۸۹) نشان داد هر چه آشنایی قبل از ازدواج بیشتر باشد، سازگاری زناشویی بیشتر خواهد بود. خلج آبادی فراهانی، کلیند و مهریار (۱۳۹۰) بیان کردند که ارتباطات قبل از ازدواج، اغلب همراه با تعهدات و پایبندی کم به اخلاقیات است و این مسئله موجب توسعه دیدگاه منفی نسبت به جنس مخالف می‌گردد، به طوری که حتی روی تمایل به ازدواج جوانان تأثیر منفی می‌گذارد. صیادپور (۱۳۸۰) نشان داد نتایج تحقیق او نشان می‌دهد که بین میزان آشنایی پیش از ازدواج و رضایت از ازدواج ارتباط مثبت وجود دارد. سپهریان_آذر، محمدی و نوروز زاده (۱۳۹۵) نشان دادند که می‌توان با افزایش سطح امید و شادکامی میزان رضایت زناشویی

1. Seligman
2. positive emotion
3. the pleasant life
4. engagement
5. the engaged life
6. meaning
7. the meaningful life
8. Argyle
9. Manning & Smock

فورز و السون (۱۹۸۹) از این پرسشنامه برای بررسی رضایت زناشویی استفاده کردند و معتقدند که این مقیاس نسبت به تغییراتی که در خانواده به وجود می‌آید حساس است (روحانی و ابوطالبی، ۱۳۸۸).

پرسشنامه روان‌درمانی مثبت^۴: پرسشنامه روان‌درمانی مثبت در سال ۲۰۰۸ توسط رشد به منظور سنجش میزان شادکامی افراد بر اساس نظریه شادکامی و شکوفایی سلیگمن تهیه شده است. از نظر سلیگمن شادکامی پایدار دارای سه مؤلفه: زندگی خشنودکننده، متعهدانه، معنادار را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. این آزمون یک ابزار خود گزارشی بوده و آزمودنی باید یکی از چهار گزینه مطرح‌شده برای هر مورد را که بیشتر نشان‌دهنده ویژگی‌های وی است، به عنوان پاسخ صحیح انتخاب کند. بر اساس اظهارات رشد (۲۰۰۸)، پرسشنامه روان‌درمانی مثبت به منظور ارزیابی شادکامی، همان‌گونه که پرسشنامه افسردگی بک، افسردگی را می‌سنجد، طراحی شده است. ۲۱ عبارت خود گزارشی پرسشنامه روان‌درمانی مثبت سه منشأ شادکامی (زندگی خشنودکننده، متعهدانه، معنادار) را توسط سلیگمن^۵ (۲۰۰۲) مطرح‌شده است، مورد ارزیابی قرار می‌دهند. پایایی حاصل از همسانی درونی پرسشنامه روان‌درمانی مثبت مطلوب بوده است، ضریب آلفای کلی آن ۰/۹۰ و آلفای زیر مقیاس‌ها ۰/۸۰ - ۰/۷۸ گزارش شده است. اعتبار همگرایی پرسشنامه روان‌درمانی مثبت از طریق سنجش میزان همبستگی این پرسشنامه با مقیاس‌های بهزیستی مانند مقیاس رضایت از زندگی (I=۰/۶۸)، پرسشنامه هیجانانگیز فورد الیس^۶ (I=۰/۵۶) و مقیاس عاطفه مثبت آزمون پاناس^۷ (I=۰/۶۲) مورد تأیید قرار گرفته است. همچنین اعتبار افتراقی از طریق سنجش میزان همبستگی پرسشنامه روان‌درمانی مثبت با مقیاس افسردگی از قبیل پرسشنامه افسردگی بک^۸ (I=۰/۶۲) و مقیاس درجه‌بندی افسردگی زونگ^۹ (I=-۰/۵۷) تأیید شده است. به علاوه مشاهده نشده است که پرسشنامه روان‌درمانی مثبت نسبت به تغییر

نمونه‌گیری در این تحقیق، داوطلبانه می‌باشد. برای برآورد حجم نمونه در داده‌های کمی ما بر حسب انحراف معیار جامعه عمل می‌کنیم؛ به خصوص اگر هدف برآورد حجم نمونه برای مقایسه دو گروه باشد، از فرمول تعیین حجم^۱ استفاده می‌کنیم (خلعتبری، ۱۳۸۹). برای برآورد واریانس جامعه، به پیشینه تحقیق مراجعه گردید. چون فرضیه‌های تحقیق دو دامنه می‌باشند، $\alpha = 0/05$ و $Z = 1/96$ در نظر گرفته شد. با فرض احتمال خطای ۰/۹۵ ($\alpha = 0/05$) و $S = 3/23$ و $SE\bar{x} = 0/36$ و $N = 80$ ، تعداد ۴۰ نفر برای هر گروه انتخاب گردید. بدین صورت که از ۸۰ مرد متأهل (۴۰ نفر آن‌ها دارای آشنایی پیش از ازدواج بودند و ۴۰ نفر آشنایی پیش از ازدواج نداشتند)، در امامزاده صالح تهران آزمون گرفته شد. به منظور اندازه‌گیری متغیرها از دو پرسشنامه: الف- پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ و ب- سیاهه روان‌درمانی مثبت استفاده شد.

پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ^۲: این پرسشنامه به عنوان یک ابزار تحقیق معتبر در تحقیقات متعددی برای رضایت زناشویی مورد استفاده قرار گرفته است و پاسخ به سوالات با علامت‌گذاری روی مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت، (کاملاً موافق، موافق، نه موافق نه مخالف، مخالف، کاملاً مخالف) در هر ماده سنجیده می‌شود. در این تحقیق از فرم ۳۵ عبارتی استفاده شد. پرسشنامه زوجی انریچ توسط دیوید السون و امی السون^۳ در سال ۲۰۰۰ روی ۲۵۵۰۱ زوج متأهل اجرا شد. ضریب آلفای پرسشنامه برای خرده مقیاس‌های رضایت زناشویی، ارتباط، حل تعارض و تحریف آرمانی به ترتیب از این قرار است: ۰/۸۶، ۰/۸۰، ۰/۸۴، ۰/۸۳ و اعتبار باز آزمایی پرسشنامه برای هر خرده آزمون به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۸۱، ۰/۹۰، ۰/۹۲ بوده است و ضریب آلفای پرسشنامه در پژوهش آسوده (۱۳۸۹) با تعداد ۳۶۵ زوج، به ترتیب برابر با ۰/۶۸ (با حذف سؤال ۲۴ آلفا ۰/۷۸ می‌شود)، ۰/۷۸، ۰/۶۲ و ۰/۷۷ به دست آمد (آسوده، خلیلی، لواسانی و دانش‌پور، ۱۳۸۹). این مقیاس توسط السون در سال ۲۰۰۶ تجدیدنظر شد و مقیاس تجدیدنظر شده شامل ۴ خرده مقیاس ۳۵ عبارتی است که می‌تواند به عنوان یک ابزار تحقیق از جمله رضایت، ارتباطات، تحریف آرمانی و حل تعارض استفاده گردد.

4. questionnaire Positive Psychotherapy
5. Seligman
6. Ford Ellis
7. Panas
8. Beck
9. Zung

$$1. n = \frac{2 \times (z_{\alpha/2})^2 \cdot (SE\bar{x})^2}{d^2}$$

2. questionnaire enrich's marital satisfaction
3. David Olson & Amy Olson

کلموگروف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن در متغیرهای رضایت زناشویی و شادکامی و مؤلفه‌هایشان آورده شد. نتایج آزمون کلموگروف-اسمیرنوف نشان داد که مقادیر به دست آمده از 0.05 بزرگتر و توزیع نمرات نرمال می‌باشد ($P > 0.05$). در مرحله بعد، میانگین و انحراف معیار نمره کل و خرده مقیاس‌های رضایت زناشویی و شادکامی برای دو گروه مختلف گرفته شد که در جدول (۱) نشان داده شده است.

حساس است، بنابراین به نظر می‌رسد که ابزار مفیدی برای ارزیابی نتایج درمان باشد (خسروی و همکاران، ۱۳۸۹).

یافته‌ها

شاخص‌های آزمودنی‌ها بر حسب ویژگی‌های روان‌شناختی بدین صورت بود: سن: ($\bar{x}=37/85$ ، $S=6/31$ ، کمترین سن=۲۶، بیشترین

سن=۵۰)؛ تعداد فرزندان: ($\bar{x}=2$ ، $S=0/03$) و وضعیت اشتغال: (شاغل آزاد=۵۶ نفر، درصد فراوانی= $0/56$ ، شاغل دولتی= ۴۴ نفر، درصد فراوانی= $0/44$). در بخش کمی ابتدا آزمون

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای شادکامی و رضایت زناشویی و مؤلفه‌های آنان

تعداد	انحراف معیار	میانگین	شاخص متغیر	گروه
۴۰	۲۲/۷۷	۱۲۳/۱۰	رضایت زناشویی کل	مردان دارای آشنایی قبل از ازدواج
	۷/۵۶	۳۷/۲۷	رضایت زناشویی	
	۷/۹۰	۳۴/۸۲	ارتباطات	
	۵/۹۳	۳۱/۵۵	حل تعارض	
	۴/۷۰	۱۹/۴۰	تحریف آرمانی	
	۸/۷۶	۳۸/۲۷	شادکامی کل	
	۳/۰۳	۱۱/۴۲	زندگی خشنودکننده	
	۴/۴۷	۱۳/۸۰	متعهدانه	
	۳/۳۹	۱۳/۰۵	معنادار	
۴۰	۲۳/۷۴	۱۱۶/۱۰	رضایت زناشویی کل	مردان بدون آشنایی قبل از ازدواج
	۸/۱۹	۳۴/۹۲	رضایت زناشویی	
	۸/۲۷	۳۲/۵۲	ارتباطات	
	۵/۸۴	۳۰/۱۲	حل تعارض	
	۴/۶۵	۱۸/۲۵	تحریف آرمانی	
	۸/۲۶	۳۹/۱۵	شادکامی کل	
	۳/۲۴	۱۱/۷۰	زندگی خشنودکننده	
	۳/۳۹	۱۳/۹۲	متعهدانه	
	۳/۱۶	۱۳/۵۲	معنادار	

قرار دارد. در مؤلفه متعهدانه بالاترین نمره و در زندگی در زندگی خشنود کننده کمترین نمره به دست آمده است. در مرحله بعد، آزمون t مستقل برای مشخص شدن تفاوت معنادار رضایت زناشویی و ابعاد آن، بین دو گروه مردان دارای آشنایی پیش از ازدواج و مردان بدون آشنایی پیش از ازدواج استفاده شد که در جدول (۲) نشان داده شده است.

همان‌طور که در جدول (۱) ملاحظه می‌گردد، رضایت زناشویی کلی مردانی که دارای آشنایی پیش از ازدواج هستند در سطح بالاتری از مردان بدون آشنایی پیش از ازدواج قرار دارد. در مؤلفه رضایت زناشویی بالاترین نمره و در تحریف آرمانی کمترین نمره به دست آمده است. همچنین شادکامی کلی مردان دارای آشنایی پیش از ازدواج در سطح پایین‌تری از مردان بدون آشنایی پیش از ازدواج

جدول ۲. نتایج آزمون تی مستقل برای مقایسه رضایت زناشویی و ابعاد آن در دو گروه

متغیر	گروه	تعداد	اختلاف میانگین	درجه آزادی	t مقدار	سطح معناداری
رضایت زناشویی	مردان دارای آشنایی	۴۰	۷	۷۸	۱/۳۴	۰/۱۸,۲
	مردان بدون آشنایی	۴۰				
رضایت زناشویی	مردان دارای آشنایی	۴۰	۲/۳۵	۷۸	۱/۳۳	۰/۱۸,۷
	مردان بدون آشنایی	۴۰				
ارتباطات	مردان دارای آشنایی	۴۰	۲/۳۰	۷۸	۱/۲۷	۰/۲۰,۷
	مردان بدون آشنایی	۴۰				
حل تعارض	مردان دارای آشنایی	۴۰	۱/۴۲	۷۸	۱/۰۸	۰/۲۸,۳
	مردان بدون آشنایی	۴۰				
تحریف آرمانی	مردان دارای آشنایی	۴۰	۱/۱۵	۷۸	۱/۱۰	۰/۲۷,۵
	مردان بدون آشنایی	۴۰				

همان‌طور که در جدول (۲) مشاهده می‌شود بین میانگین نمرات رضایت زناشویی و ابعاد آن در دو گروه مردان دارای آشنایی پیش از ازدواج و مردان بدون آشنایی پیش از ازدواج تفاوت چشمگیری و معناداری دیده نمی‌شود ($P > 0/05$). در ادامه، آزمون t مستقل برای مشخص شدن تفاوت معنادار شادکامی و ابعاد آن، بین دو گروه مردان دارای آشنایی پیش از ازدواج و مردان بدون آشنایی پیش از ازدواج استفاده شد که در جدول (۳) نشان داده شده است.

همان‌طور که در جدول (۲) مشاهده می‌شود بین میانگین نمرات رضایت زناشویی و ابعاد آن در دو گروه مردان دارای آشنایی پیش از ازدواج و مردان بدون آشنایی پیش از ازدواج تفاوت چشمگیری و معناداری دیده نمی‌شود ($P > 0/05$). در

جدول ۳. نتایج آزمون تی مستقل برای مقایسه رضایت زناشویی و ابعاد آن در دو گروه

متغیر	گروه	تعداد	اختلاف میانگین	درجه آزادی	t مقدار	سطح معناداری
شادکامی کل	مردان دارای آشنایی	۴۰	-۰/۸۷	۷۸	-۰/۴۵	۰/۶۴,۷
	مردان بدون آشنایی	۴۰				
زندگی خشنودکننده	مردان دارای آشنایی	۴۰	-۰/۲۷	۷۸	-۰/۳۹	۰/۶۹,۷
	مردان بدون آشنایی	۴۰				
متعهدانه	مردان دارای آشنایی	۴۰	-۰/۱۲	۷۸	-۰/۱۴	۰/۸۸,۸
	مردان بدون آشنایی	۴۰				
معنادار	مردان دارای آشنایی	۴۰	-۰/۴۷	۷۸	-۰/۶۴	۰/۵۱,۹
	مردان بدون آشنایی	۴۰				

همان‌طور که در جدول (۳) مشاهده می‌شود بین میانگین نمرات شادکامی و ابعاد آن در دو گروه مردان دارای آشنایی پیش از ازدواج و مردان بدون آشنایی پیش از ازدواج تفاوت چشمگیری و معناداری دیده نمی‌شود ($P > 0/05$).

بحث و نتیجه گیری

این مقاله با هدف مقایسه رضایت زناشویی و شادکامی در مردان دارای آشنایی پیش از ازدواج و فاقد این آشنایی انجام و تهیه شده است. با توجه به اطلاعات بدست آمده مربوط به سؤال اول پژوهش نتیجه می شود که نمرات رضایت زناشویی و ابعاد آن در مردان دارای آشنایی پیش از ازدواج بالاتر از نمرات مردان بدون آشنایی پیش از ازدواج است ولی این تفاوت معنادار نیست. نتیجه حاصله با تحقیقات زمانی و جهانگیر (۱۳۹۴)، جواهری، کلانتر کوشه و فرح بخش (۱۳۹۴)، اسدی بیدمشکی (۱۳۹۰)، محسن (۱۳۸۹) و صیادپور (۱۳۸۰) همسو است. در تبیین یافته های فوق می توان بیان کرد که رضایت از زندگی مشترک، تحت تأثیر عواملی قرار دارد که مدت ها پیش از ازدواج شکل گرفته است و می توان میزان رضایت از ازدواج را بر مبنای نوع ارتباط زوجها پیش از ازدواج تعیین کرد (فاورز و السن، ۱۹۹۲). در پژوهش های اخیر نشان داده شده است زنانی که دارای آشنایی قبل از ازدواج داشته اند دارای پاسخ دهی عاطفی بیشتری هستند. این گشودگی احساسی و برون گرایی سهم بسزایی در پیش بینی رضایت زناشویی به عهده دارد. افرادی که تا قبل از ازدواج با همسر خود رابطه نداشته اند، به دلیل فرهنگ حیا در جامعه ی ایرانی و عدم آموزش های لازم در این بخش رضایت زناشویی پایین تری را تجربه می کنند (شاکریان، عطا فاطمی، عادل فرهادیان و مختار، ۱۳۹۰).

همان طور که در سوال دوم مشخص شد، نمرات شادکامی و ابعاد آن در مردان دارای آشنایی پیش از ازدواج پایین تر از نمرات مردان بدون آشنایی پیش از ازدواج است ولی این تفاوت معنادار نیست. این یافته با نتایج پژوهش های گلزاری (۱۳۹۳)، خلج آبادی فراهانی، کلیند و مهریار (۱۳۹۰)، روحانی و معنوی پور (۱۳۸۷) و ماهونی (۲۰۰۲) هم خوانی دارد. در تبیین یافته های فوق می توان بیان کرد که تحقیقات نشان داده است که داشتن چند رابطه محدود و نزدیک با دیگران با شادکامی، رضایت از زندگی زناشویی، سلامت ذهنی و بهداشت روانی همبستگی دارد (آرگیل، ۲۰۰۰ و ۲۰۰۱). سطوح تمایلات قبل از ازدواج قویاً شادی و رضایت زناشویی را بعد از ازدواج تحت تاثیر قرار می دهد. زوج هایی که دارای الگوهای تعاملی قبل از ازدواج درستی نیستند، بعد از ازدواج شادی و رضایت کمتری را تجربه

می کنند (مانینگ و اسموک، ۲۰۰۵). ارتباطات قبل از ازدواج، اغلب همراه با تعهدات و پایبندی کم به اخلاقیات است و این مسئله موجب توسعه دیدگاه منفی نسبت به جنس مخالف می گردد، به طوری که حتی روی تمایل به ازدواج جوانان تأثیر منفی می گذارد (خلج آبادی، کلیند و مهریار، ۱۳۹۰).

محدود کردن جامعه آماری به گروه مردان را می توان از محدودیت های این پژوهش برشمرد. از محدودیت های دیگر پژوهش، عدم همکاری افراد برای اجرای آزمون بر روی آنان بود. وقتی به آقایان در مورد هدف از تحقیق توضیح داده می شد، از همکاری خودداری می کردند. عدم بررسی گروه های سنی، تحصیلی مختلف و همچنین عدم کنترل برخی از متغیرهای مزاحم مانند هوش، فرزندپروری، روحیات و خلق و خوی آزمودنی ها از دیگر محدودیت های پژوهش بود.

پیشنهاد می گردد؛ میزان رضایت زناشویی بر مبنای ابعاد ارتباطی متفاوت و کیفیت ارتباط بررسی شود. عواملی مانند ویژگی های شخصیتی، پذیرش نقش جنسی سنتی، اعتقادات مذهبی زوجها، حمایت خانوادگی، نژاد، جنس و ... که عواملی تعیین کننده در رضایت از ازدواج هستند و در دوران پیش از ازدواج نیز قابل واریاسی اند بر مبنای آنان می توان کیفیت ارتباط را پس از ازدواج پیش بینی کرد. همچنین پیشنهاد می گردد تأثیر آشنایی پیش از ازدواج در بین جوانان غیردانشگاهی با جوانان دانشگاهی بررسی شود و اگر تفاوتی وجود دارد، علل ذکر گردد. سن شروع معاشرت ها و فرایند ارتباطات در تحقیقات موجود کمتر مورد توجه قرار گرفته است و در کل، هیچ یک از مطالعات طولی انجام شده روی معاشرت با جنس مخالف در دوره نوجوانی و جوانی، تأثیر معاشرت های فوق بر نتایج ازدواج در بزرگسالی بررسی نشده است. در نهایت می توان گفت که شکل گیری روابط بین دو جنس نمی تواند ممنوع شود، اما با تلاش و آگاهی دادن به روز به نوجوانان و جوانان در دوره های مختلف سنی و انجام پژوهش های بیشتر در بین آنها می توان روابط سالم و زنده ای را ترویج داد تا نوجوانان و جوانان در کنار آن بتوانند به شناخت بیشتر جنس مخالف نائل آیند. اگر ارتباط بین زوجها پیش از ازدواج از کیفیت مطلوبی برخوردار باشد، انتظار زندگی مشترک دلخواه و آرامش بخش امری طبیعی است؛ بنابراین اگر زوجها پیش از ازدواج در جهت شناسایی معیارهای دلخواه خود و شناسایی ویژگی های فردی و اجتماعی - اقتصادی زوج مقابل

خدایاری، ل. (۱۳۸۷). پیش‌بینی شادکامی توسط سبک اسنادی در زوجین دانشجو، پایان‌نامه کارشناسی ارشد مشاوره، دانشکده توان‌بخشی شهید بهشتی.

خسروی، ص.، قمرانی، الف. و بریده، م. (۱۳۸۹). بررسی عوامل مؤثر بر شادکامی دانشجویان دانشگاه آزاد واحد فیروزآباد، رشد، ۶(۱)، ۸-۱۴.

خلج آبادی فراهانی، ف.، کلیند، ج.، و مهریار، ا. (۱۳۹۰). نقش خانواده در معاشرت با جنس مخالف قبل از ازدواج در بین دختران دانشجو در تهران، خانواده پژوهی، ۳۰، ۴۶۸-۴۴۹.

خلعتبری، ج. (۱۳۸۹). آمار و روش تحقیق، تهران: نشر پردازش.

رفاهی، ژ.، گودرزی، م. و میرزایی چهارراهی، م. (۱۳۹۱). بررسی

عوامل مؤثر بر شکل‌گیری رابطه دوستی پیش از ازدواج بین

دختران و پسران از دیدگاه دانشجویان، فصلنامه علمی -

پژوهشی جامعه‌شناسی زنان، ۳(۱)، ۱۱۷-۱۳۳.

روحانی، ع. و معنوی پور، د. (۱۳۸۷). رابطه عمل به باورهای

دینی با شادکامی و رضایت زناشویی در دانشگاه آزاد

اسلامی واحد مبارکه، دانش و پژوهش در روان‌شناسی، ۳۵-۳۵-

۳۶، ۱۸۹-۲۰۶.

روحانی، ع. و ابوطالبی، ح. (۱۳۸۸). رابطه رضایت زناشویی و

شادکامی با نوع اشتغال زنان، فصلنامه تازه‌های روانشناسی

صنعتی/سازمانی، ۱(۱)، ۵۶-۶۲.

زمانی، ن. و جهانگیر، الف. ح. (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین

رضایتمندی زناشویی و مدت زمان آشنایی و ارتباط قبل از

ازدواج، ششمین همایش سراسری آسیب‌های پنهان زیست

دانشجویی، ۱-۷.

سپهریان آذر، ف.، محمدی، ن.، بدل پور، ز. و نوروز زاده، و.

(۱۳۹۵). رابطه میان امیدواری و شادکامی با رضایت

زناشویی، مجله سلامت و مراقبت، ۱۸(۱)، ۳۷-۴۴.

شاکریان، عطا فاطمی، عادل فرهادیان، مختار. (۱۳۹۰). بررسی

رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی با رضایتمندی زناشویی،

مجله دانشگاه علوم پزشکی کردستان، ۱۶(۱)، ۹۲-۹۹.

صادقی، س. (۱۳۸۰). بررسی عوامل شخصیتی مؤثر در

سازگاری زناشویی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته

روان‌شناسی بالینی، انیستیتو روان‌پزشکی تهران.

برآیند می‌توانند به انتخابی صحیح‌تر دست زنند و یا دست‌کم

پیش از شروع زندگی مشترک نقاط ضعف و قوت ارتباط خود و

همسر آینده‌شان را دریابند و در جهت تصحیح آن گام بردارند.

دریافت مشاوره‌های روان‌شناختی نه تنها در این وهله بلکه بعد

از شروع زندگی مشترک، می‌تواند به برطرف ساختن مشکلات

بین فردی، درون فردی و یا محیطی کمک کند تا در نهایت

زوج‌ها با پذیرش نقش‌های جنسی مخصوص خود و برخورداری

از تساوی حقوق با آرامش در کنار یکدیگر زندگی کنند.

تشکر و قدردانی

از استاد محترم جناب آقای دکتر سایه میری برای راهنمایی‌های

ارزنده و بی‌دریغشان تشکر و قدردانی می‌کنم همچنین از

همکاری صمیمانه مسئولین امامزاده صالح تجریش تهران که

شرایط برگزاری آزمون را فراهم نمودند و کلیه شرکت‌کنندگان

در این تحقیق تشکر می‌کنم.

منابع

امیری مجد، ز. م. و مجتبی، ف. (۱۳۸۸). رابطه شادکامی و

رضایت زناشویی در بین زنان شاغل فرهنگی و خانه‌دار شهر

اراک، فصلنامه علوم رفتاری، ۱۰-۲۱.

اسدی بیدمشکی، ن. (۱۳۹۰). بررسی دوستی‌های قبل از ازدواج

و رضایتمندی زندگی زناشویی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد،

دانشگاه علامه طباطبائی.

آسوده، م.، خلیلی، ش.، لواسانی، م. و دانش پور، م. (۱۳۸۹).

پرسشنامه زوجی/اینریج، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی

دانشگاه تهران.

بلاغت، س. رضا، ابراهیم‌زاده اسمین، ح.، موسوی نژاد، س. ج.،

خزاعی، ز. و محمودوند، م. (۱۳۹۲). بررسی رابطه شادکامی

و رضایت از زناشویی در بین خانواده‌های شهرستان زهک،

فصلنامه فرهنگی-تربیتی زنان و خانواده، ۷(۲۲)، ۸۴-۱۰۲.

تبریزی، م. (۱۳۸۵). فرهنگ توصیفی خانواده و خانواده‌درمانی.

تهران: انتشارات فراروان.

جوهری محمدی، م.، کلانتر کوشه، س. م. و فرح‌بخش، ک.

(۱۳۹۴). مقایسه رضایت زناشویی در زوجین با همسرگزینی

سنتی و غیر سنتی شهر تهران، فصلنامه مشاوره و

روان‌درمانی خانواده، ۱۲۳-۱۴۱.

- Based on prepare, *Journal of family psychology*, vol. 6, No.1.10-21.
- Mahoney, A. (2002). Marriage and the spiritual realm: the role of proximal and distal religious constructs in marital functioning, *journal of family psychology*, vol 13, issue 3, 17.
- Manning, W. D., & Smock, P. J. (2005). Measuring and modeling cohabitation: New perspectives from qualitative data, *Journal of Marriage and Family*, 67(4), 989-1002.
- Rubell, S. (2004). Exploring contribution of relational self to means identity self. Retrieved from: <http://www.Ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?db=pubmed&cmd=search&Term>
- صیادپور، ز. (۱۳۸۰). بررسی تأثیر میزان آشنایی پیش از ازدواج بر میزان رضایت از ازدواج، *مجله علوم روان‌شناختی*، ۴، ۳۹۰-۴۰۸.
- علیپور؛ الف، نور بالا، الف. ع.، اژه‌ای، ج. و مطیعان؛ ح. (۱۳۸۷). شادکامی و عملکرد ایمنی بدن، *مجله روانشناسی*، ۱۵، ۲۲۰-۲۳۳.
- گلزاری، م. (۱۳۹۳). *اثر بخشی آموزش خویشتن‌داری جنسی بر افزایش رضایت از زندگی و شادکامی در دانشجویان پسر*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبایی.
- میر محمد صادقی، م. (۱۳۸۴). *آموزش پیش از ازدواج*. تهران: سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- موسوی، ن. الف. (۱۳۹۲). *مقایسه آشنایی قبل از ازدواج مرکز کنترل و عقاید مذهبی در خانواده‌های سازگار و ناسازگار*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت.
- محسن، م. (۱۳۸۹). *بررسی تأثیر آشنایی قبل از ازدواج بر سازگاری زناشویی*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی.
- نوابی نژاد، ش. (۱۳۹۵). *مشاوره ازدواج و خانواده‌درمانی*. تهران: انتشارات سازمان انجمن و اولیاء و مربیان.
- نوفروستی، الف، روشن، ر.، فتی، ل.، حسن آبادی، ح.، پسندیده، ع. و شعیری، م. (۱۳۹۴). *اثر بخشی روان‌درمانی مثبت‌گرا بر شادکامی و بهزیستی روان‌شناختی افراد دارای نشانه‌های افسردگی: مطالعه تک‌آزمودنی با چند خط پایه*، *پژوهش‌نامه روانشناسی مثبت*، ۱(۱)، ۱-۱۸.
- یحیایی، ش.، رفاهی، ز. (۱۳۸۰). رابطه بین خودپنداره پسر و دختر جوان دانش آموز ۱۵ تا ۱۹ ساله در تهران با جنس مخالف، پایان‌نامه کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه الزهرا.
- Argyle, M. (2000). *Psychology and religion: An introduction*. London: routledge.
- Argyle, M. (2001). *The psychology of happiness*. London: Routledge.
- Burpee, L. c, langer, E. J. (2005). Mind fullness and marital satisfaction, *journal of adult development*, vol. 12, No.1.
- Fowers, B. J. & olson, D. H. (1992). Four types of premarital couples: An Empirical Typology